

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕ СЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS
Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

PIK IV. Ч. 73. СЕРЕДА, 13. ВЕРЕСНЯ 1922. WINNIPEG, MAN. WEDNESDAY, SEPTEMBER 13th, 1922 No. 73. VOL. IV.

ГОМПЕРС ІДЕ ПРОТИ ДОМАГАНЬ РОБІТНИЦТВА.

Робітники за генеральним страйком, а лідери проти.

АТЛЕНТІК СІТІ, 11. вересня. — Урядники Американської Федерації Праці заявляють, що від часу як генеральний прокуратор Догерти добився "інджонкшену" проти страйкуючих залізничних шопових робітників, від всіх організацій Американської Федерації Праці спливають ся домагання, щоби викликати генеральний страйк.

Проте Самуїл Гомперс і інші члени виконавчої ради Федерації, які мають розбирати цю справу на завтрашній сесії ради, кожний з поодиноків заявляють ся сильно проти генерального страйку.

Контракт між майнерами і власниками копалин підписаний.

СКРЕНТОН, Па., 11. вересня. — Контракт, на підставі якого 155.000 майнерів вернуло назад до роботи за стару платню після більше як п'ятимісячного страйку, з'явився вчора вранці після підписання представниками майнерів і власників копалин.

Майнерська юнія на поміч арештованим.

ПЕОРИЯ, Іл., 9. вересня. — Майнери стейту Іллінойс, на засіданні зовнішньої виконавчої ради, зобов'язали ся віддати один процент свого загального заробітку — або \$250.000 місячно — на оборону тих членів "Юнайтед Майнерс", котрі з'явили ся арештованими в зв'язку з масакою страйку в Гертці, Іл.

Перше арештоване в зв'язку з подіями в Гертці, Іл.

МЕРІОН, Іл., 5. вересня. — Лава присяжних судів, яка веде другий тиждень слідство в справі масаки страйкувальних і депутатів в Гертці, Іл., переслала вже повсюди 100 свідків. На підставі їх звинувачено досі тільки одного майнера Отіса Кларка, якого обжаловувати ся о участь в масакрі. Судові власті відказали ся випустити його за "бейлом" з винятком аж до часу, доки слідство не буде скінчене.

Робітники в Монреалі помагати страйкерам.

Залізничні шопові робітники в Монреалі рішили віддати один день праці на поміч своїм страйкуючим товаришам в Злучених Державах. Роблять ся заходи, щоби наклонити і інших залізничних робітників до подібного кроку.

Арештовано окружного організатора Р.П.А.

НЮ ЙОРК, 7. вересня. — Вчора ввечері відділ федеральних детективів зробив наїзд на головну квартиру 2-ї дистрикту Робітничої Партії і арештував окружного організатора партії Едварда Ліндгрена. Арештовано відбуло ся на домаганні власної стейту Мішсиген, які підозрюють, що Ліндгрен брав участь в конвенції комуністів в Бріджмен, Мішсиген, де арештовано 14 учасників цієї конвенції.

Залізничні і шопові робітники розпочнуть переговори.

Обі сторони годять ся переговорувати в справі платні.

МОНТРЕАЛ, 11. вересня. — У відповідь на домаганні міністра праці, щоби залізничні компанії розпочали переговори з шоповими робітниками і уникнули загрожуючого страйку, канадська залізнична асоціація вислала нині рано міністрові відповідь, в якій заявляє, що вона негайно обговорить з інтересованими залізничними шоповими робітниками справу переговорів з шоповими і повідомить про це міністра.

Юнія готова до страйку.

Юнія залізничних шопових робітників вислала 9. вересня до всіх своїх локалів від Галіфаксу до Ванкувера повідомлення, щоби шопові робітники були готові до страйку в якнайкоротший час.

Юнія готова до страйку.

Вона повідомила також листовою міністра праці Мордока, що інструкції на викликання страйку будуть видані всім залізничним шоповим робітникам в Канаді в протягу кількох наступних днів.

Страйк поштової робітників в Ірландії.

ЛОНДОН, 11. вересня. — Загрожуючий страйк ірландських поштової робітників здійснився вчора ввечері. Видана лондонським поштовим урядом заява каже, що від 6 години ввечері не було телеграфічної комунікації з ніяким поштовим урядом або газетою в Ірландській Вільній Державі.

Соціалісти в Німеччині планують злук.

Були би найсильнішою групою в парламенті.

Соціалісти в Німеччині планують злук.

БЕРЛІН, 7. вересня. — Велике заінтересоване в політичних кругах викликала заява обох соціалістичних партій — партії соціалістів більшовицької партії незалежних соціалістів — в справі об'єднання в одну соціалістичну партію.

Соціалісти надіють ся, що через об'єднання вони зможуть здобути контроль в парламенті.

Об'єднане має наступити на спільній конференції представників обох партій, яка відбується ся дня 24. вересня в Нюрнберзі. Перед тим кожна з партій відбуде окрему конференцію — в Аугсбурзі і Герці. Розлім в соціалістичній партії наступив в 1915 р. після голосування над воєнними кредитами, за якими голоювала більшість соціалістичних партій, а проти — ліве крило під проводом Карла Лібкнехта. На случай об'єднання обох соціалістичних партій буде утворений в німецькому парламенті соціалістичний блок, який буде числитися 181 послів. Се буде найсильніша партія в німецькому парламенті, хіба що прийшло би також до об'єднання між іншими партіями.

Турецькі війська прогнали греків з Малої Азії.

Місто Смирна заняте турецькими націоналістами.

Після двотижневої кампанії армія турецьких націоналістів швидко вигнала греків з Малої Азії і заняла 9. вересня місто Смирну, де захопила останки грецьких військ, що охороняли дику утєчу грецької армії.

Турецькі війська прогнали греків з Малої Азії.

В Смирні знаходиться ся тепер 150.000 грецьких збітців. В Герці сформовано новий кабінет на чолі з Тринтафілосом, який обняв уряд міністра війни і моринарки. Грецька преса отверто обговорює справу уступлення короля Константина і поворот до влади бывшего прем'єра Венізелоса.

Що здобули Турки від Греків.

Депеша з Анґори, столиці турецьких націоналістів, доносить, що до 4. вересня Турки здобули від Греків 910 армат, 1.200 автомобілів, 5.000 машин, 200 автомобілів, 5.000 машин, 400 вагонів, 40.000 карабінів.

Розпочато нову конференцію між Совітами і Японією.

ТОКІО, 11. вересня. — Тут отримано відомість, що в Чанґонґу розпочала ся вчора новонаросійсько-японська конференція.

Надіють ся привернення торговельних зносин між Д.-С.-Р. і Злученими Державами.

МОСКВА, 7. вересня. — В міру того, як японські війська евакуують міста східної Сибіри, війська Далекосхідної Республіки перебирають їх під свою контролю. В останніх днях обсадили вони місто Санчунг, 100 миль на північ від Владівостока. Після плану японських військових властей, місто Ново-Николаєвське, над рікою Амуром, буде евакуоване 22. вересня. Війська з Хабаровська готують ся до обсаження Ново-Николаєвська, скоро тільки Японії опустять місто.

Серед білогвардійців у Владівостоці панує переполох.

Вони удержували ся досі при владі тільки при поміч Японії. Втративши поміч з боку Японії, вони не можуть навіть мріяти про якусь оборону міста і роблять приготування до утєчі.

Є загальне переконане, що Далекосхідна Республіка, перерахувши контролю над східно-сибірською територією, стане небагато посередником в торговельних зносинах між Совітською Росією і Злученими Державами.

Много американських фірм заявили готовність набути концесії в майнах вугля, заліза і інших мінеральних і вирубів лісів, хліборобств і інших галузях індустрії в східній Сибірі. Надіють ся, що з перебранням контролі над Владівостоком прийде до скорого привернення торговельних зносин між Далекосхідною Республікою а Злученими Державами.

З радянської України висті з поневоленої східної Галичини.

Страчено засуджених за контрреволюцію петлюрівців.

МОСКВА, 8. вересня. — 48 петлюрівців, засуджених недавно в Києві за участь в повстанні проти українського правительства, з'явили ся страченими.

Торговельні наради в Харкові.

Дня 20. вересня в Харкові відбулась ся нарада комісарів в справі закордонної торгівлі. Зловж Збруча установлено п'ять торговельних центрів: в Густині, Волочисках, Сатанові, Тарноруді і Унові.

Донецький басейн.

Донецький басейн — промисловий центр Радянської України, знищений війною, по малу зачинає відживати. Радянські газети подають, що радянська влада назначила Сирокосколотова головним управлінням Донецького басейну. Сирокосколотов, се старий комуніст, по званию рудокоп, і був в останніх часах товаришем комісара праці.

Подільський Народний Музей.

Подільський Музей заснував ся у Вінниці з того часу, як наступила радянська влада. Тепер музей має такі відділи: історично-археологічний, етнографічний, відділи мистецтва, кераміки (гончарських та шклянних виробів) і чумзатики (старинних монет). В останні часи приступлено до утворення відділу природознавства.

Відділ мистецтва є найкращим.

Окрема кімната заповнена картинами з так званого "Відродження" (Ренесанс), тобто відноситься ся до 16-го століття. Є шість картин знаменитого художника Рубенса, з яких найбільш цікава картина битви запорожських козаків з Поляками.

Здобути 18—19 століть є картинами Лями, портрети Фелікса і Софії Потюхових, картини Бродова, Рослена, Верміні, Лембаха, Клодона та інші.

З художників сучасних репрезентовані Слободянок-Подоляк (його картини: Оксана, портрет композитора, Давидовського та інші.), Репін, Мавренчик, Мартов.

Відділ етнографічний надзвичайно багатий українськими килимами та вишивками.

Дуже гарні килими з Полтавщини та з повітів нашого Поділля: Одеського, Гайсинського, Лтинського, Ново-Ушицького.

Килими вишиті з великим почуттям художньої міри, чудовим підбором фарб, з багатим рисунком і орнаментом.

Нігде не видно шаблонів, трафаретів, скрізь, в кожній роботі своєрідна селянська творчість. В керманічному відділі звертають на себе увагу тарілки з українським орнаментом, гарної старинної роботи, потім італійська мозаїка, тарілки з часів французької революції великої художньої роботи.

З рідних історичних варто загадати тарічки слонової кости, роботи Декабристів.

Російські полонені вертають з Чехословаччини.

Радянський Комісаріат закордонних справ видав останній речинець повороту полонених з Чехословаччини до радянських республік. Дня 15. жовтня виїде з Праги останній транспорт російських полонених.

Вісти з поневоленої східної Галичини.

Масові арештованія студентів в Тернопільщині.

В царстві пана Ольпінського заінціповано з дням 30. липня ший ряд переслідувань, що увінчали ся замкненем кіль канайцяти українських студентів в тюрмі. Тернопіль закінчив того дня від всього рода платних і добровільних провокаторів.

Першою жертвою арештованій вил студ. В. Нічка.

Розвідники арештували його на залізничному дворі, забираючи гроші, легітиміції і кореспонденцію і не подаючи ніякої причини арештованія. Зараз вночі 30. липня переведено в нього ревізію в хаті і на стрижку, але не знайдено нічого. Арештовано одночасно на тернопільському дворі ученика VIII кл. гімн. Гошовського, підозрюлого в большевизмі. В дальших днях арештовано студ. П. Вашика, Т. Демчука, Е. Самбірського, Т. Кучерішчу, Е. Грицину, Б. Залітінго і М. Кірилу. Всіх 8 крім Гошовського дня 4. серпня відставлено з поліційних арештів до слідчої тюрми в Тернополі під замітом організованія і надержанія до тайних, законом не дозволенних організацій. На протест українських адвокатів радна судова палата рішила ухилити слідчий арешт що до всіх арештованих, але в насладі самог прокуратора цілу справу відіслано до апеляційного суду у Львові, а арештованих задержано в тюрмі.

З цілю Тернопільщини наспівують вістки, що язва провокаторства прибирає там чим раз то ширшій форми.

Особливу увагу звертає своєю поведінкою одна 50-літня збута жінка, що намагала ся спровокувати адвоката Івана Калина своїми антипольськими балаками. Йй завдячує своє арештоване священик С. Бородайкевич, якого осаджено було в чортківській тюрмі. Ся провокаторка стоїть у тісному зв'язку з доносчиком Левандовським з Кутковець. Коли адвокат Калин "доніс" тернопільській поліції про роботу сей провокаторки, поліція не спішила ся її арештувати. Явила ся на його зазив кілька годин пізніше, коли за провокаторкою вже слід загинув.

Журнал "Голос Праці" заборонений в Галичині.

Віденський "Укр. Прапор" з 26. серпня доносить, що до Польщі заборонено ввозити наш журнал "Голос Праці". Також інші канадські і американські українські газети не доходять до Галичини.

Радянські Республіки і Німеччина.

Польські часописи доносять, що 12. серпня с. р. відбула ся польсько-німецька конференція в справі німецького транзиту до радянських республік через Польщу. Транзит німецьких товарів має відбуватися згідно з 22-точкою Рижського договору на всі товари крім військових предметів.

Ліхи живна у Франції.

ПАРИЖ, 7. вересня. — Міністер хліборобства видав пересторогу перед надмірним зуживанем пшениці, представляючи лихий вислід сьогорічних жнив. В урядовім звіті сказано, що сьогорічний збір збижавносить залежди дві треті часті збору з минушого року.

Що діється ся під шляхоцькою польщею.

Розстрілюють страйкерів в Познанщині і на Поморю.

Львівська "Земля і Воля" з 20. серпня повідомляє: Від кількох днів триває в цій Познанщині і на Поморю страйк рільних робітників. Робітники поставили свої справи до страйку — а переговори до нічого не довели. Дідичі взяли верх і старують ся тепер при поміч польського війська спінити страйк.

В кількох фільварках прийшло до стрілянини, від якої згинув кілька робітників.

Переводиться ся масові арештованія. Секретаря Професійної Спілки рільних робітників Цішака арештовано і посаджено в тюрму. Дідичі-обшарники в своїй заперкості і ненависті до робітників воляють зааналогізувати і знищити "свої" дани, чим заспокоїти справедливі домаганні страйкуючих робітників.

На сі розстріли робітників звертаємо увагу тій частині цього робітництва, яке не маючи пролетарського освітлення, не раз говорить: "Хай прийде навіть буржуазна влада, коби тільки свої".

Польські робітники, які до недавня були тої самої гадки, тепер не реконали ся, що буржуазна влада, хоч і своя рідна, заведи буде проти робітників і селян, коли ті тільки не дадуть себе визискувати.

До зломанія страйку ужито між іншим інтернованих в Шитторп петлюрівців.

Ломити страйк помагала тавою частина польської академічної молоді.

Страйк рільних робітників зліквідовано.

Львівський "Dziennik Ludowy" про сей кривавий страйк подає ще такі подробиці: Обшарники, захоплені помічю і опікою державних властей, силою примушували робітників до праці. Один власник забив трох робітників, а поранив дванайцятьох. Поліція на се не зареагувала, бо сама не краше поступає в інших місцевостях.

Віслане комуністів поза Галичину Польщі.

Польські часописи подають, що дня 1. серпня с. р. відставлено до радянського кордону 17 комуністів, яких арештовано свого часу в Люблині. Арештовані прийняли радянське громадянство на основі Рижського договору і тому їх звільнено з тюрми та відіслано до радянських республік.

Конференція з Чічеріном.

БЕРЛІН, 3. серпня. — Юрій Чічерін, російський міністер закордонних справ, конференцію тут вчора з американським амбасадором Алаціоном Б. Готтоном над пропозицією дотично вислано до Росії американської технічної комісії. Чічерін заявив, що він не може дати рішучої відповіді в сій справі, бо не має ще інструкцій від свого правительства.

Леонід Красін, совітський міністер закордонної торгівлі, прибув вчора до Берліна і обговорював з Чічеріном американську пропозицію.

В Петербургській губернії видобуто сего року 12.000 пудів торфу, то є 25% більше, ніж в попередньому році.

3 конгресу Російської Комуністичної Партії.

Конгрес одобрило становище Совітів в Генуї і Гадрі.

Дня 4. серпня с. р. почав ся конгрес Російської Комуністичної Партії. Предсідником конгресу вибрано Камєнева, який отираючи конгрес заявив, що всі сплеті про стан здоров'я Леніна, поширені в європейській пресі — неправдиві і що Ленін в найблизших днях вертає до своєї давньої праці.

По сій заяві виголосив Сокольников довший реферат на тему Генуїської і Гагської конференції, в якому зазначив, що обі ті конференції треба вважати першим кроком у справі призначення радянських республік європейськими державами.

Конгрес по вислухав реферат Сокольникова одобрило становище радянських представників на обох конференціях і друїям в сій справі таку резолюцію: "Конгрес одобряє ліній, яку веде ЦК в області напрямку закордонної політики і висловлює своє здволене з позиції делегації радянських республік в Генуї і Гадрі. Конгрес у зв'язку з вислідами Генуїської і Гагської конференції звертає увагу всім членам партії на неминучу konieczність склучення всіх сил і всієї енергії на справах закріплення народного господарства, забезпечення працюючих мас взагалі, а зокрема забезпечення робітничої класи і піддержанія на належній і потрібній висоті боездатності і оборони радянських республік".

Справу економічної відбудови радянських республік реферував Радек — він у своїй рефераті дійшов до таких висновків: до відбудови треба в першу чергу побільшити завою площу, організувати закордонну торгівлю і приступити негайно до стабілізації радянської валюти.

З рефератами виступили ще: Троцький, Зіновєв, Бухарін, Шляпінков, представники комуністичної молоді і багато інших членів партії, як також члени Ш. Інтернаціоналу і члени інших комуністичних партій Європи.

Конгрес закінчено відчитавши відповіді Леніна на привіт, який наїслав йому конгрес партії. З того листа видно, що Ленін дійсно здоров і вертає до праці.

Маніфестація в Москві з приводу засуду Домбала.

В Москві відбуло ся велике маніфестаційне віче при участі великого числа робітників і червоноарміійців в цілі за протестування проти засуду комуністичного посла Домбала. Віче отворив Фелікс Коє, який представив діяльність Домбала. По нім говорив голова українського радянського уряду Раковський і секретар Ш. Інтернаціоналу Еслерайт, як також відомий французський комуніст К. Рапарорт; всі вони виступали проти варшавського суду. Віче ухвалило надзвичайно одступне резолюцію, протестуючи проти засуду Домбала і визнаючи до справедливого Домбала до радянських республік. По вічу відбула ся демонстрація.

Видобуване торфу в Петербургській губернії.

В Петербургській губернії видобуто сего року 12.000 пудів торфу, то є 25% більше, ніж в попередньому році.